

SVEIKINAME VYTAUTĄ AMBRAZĄ

Sunkiausia būna parinkti sveikinimo, vertinimo, padėkos žodžius – ypač sudėtinga (ir atrodo net neįmanoma) juos parinkti kalbos ir iškalbos Meistrui.

Oficialus pristatymas pagal įprastą anketinį modelį būtų toks: Vytautas Ambrazas gimė 1930-ųjų kovo 25-ą dieną Kaune. 1947–1948 m. studijavo Vytauto Didžiojo universitete, 1948–1952 m. – Vilniaus Pedagoginiame institute. Nuo 1953 m. – Lietuvių kalbos instituto mokslinis bendradarbis, 1958 m. – filologijos mokslų daktaras, 1979 m. – habilituotas daktaras. 1989–2001 m. vadovavo Lietuvių kalbos instituto Gramatikos skyriui. Nuo 1996 m. – profesorius (VDU). Jis yra skaitęs paskaitas ne tik Kauno Vytauto Didžiojo universitete, bet ir Čikagos, Kalifornijos (1988), Pizos (1990), Genujos (1994), Florencijos, Parmos ir Potencos (1990, 1994), Stokholmo (1995) universitetuose. Pagrindinę mokslinės veiklos kryptį – domėjimąsi lietuvių kalbos istorine sintakse – vainikuoja daugybė mokslinių straipsnių ir trys monografijos: *Lietuvių kalbos dalyvių istorinė sintaksė* (1979 m., už ją autoriui buvo suteikta Lietuvos valstybinė premija), *Сравнительный синтаксис причастий балтийских языков / Vergleichende Syntax der baltischen Partizipien* (1990) ir greitai turinti pasirodyti nauja mokslinių tyrimų knyga – *Lietuvių kalbos istorinė sintaksė*. Vytautas Ambrazas – vienas iš *Lietuvių kalbos gramatikos* (t. 2, 1971; t. 3, 1976) bendraautorių; redaktorius (ir bendraautoris), suvienijęs kolektyvines pajėgas vienatomei lietuvių kalbos gramatikai: 1985 m. buvo išleista *Грамматика литовского языка*, 1994 m. (1996, 1997, 2005) – *Dabartinės lietuvių kalbos gramatika*, 1997 m. – *Lithuanian Grammar* (veikla gramatikos baruose buvo įvertinta Lietuvos mokslo premija). Vytautas Ambrazas įvairių mokslinių redakcinių kolegijų, komisijų narys, vienas pagrindinių *Lietuvių kalbos enciklopedijos* (1999) bei rengiamo šios enciklopedijos atnaujinto leidimo autorių.

Rimtą mokslinę veiklą lydi pagarba ir pripažinimas, bet viešo įvertinimo pėdsakus – įvairius, net ir valstybinius apdovanojimus – nėra lengva susekti, nes Profesorius nemėgsta didžiuotis. Labiau mėgsta ir sugeba dirbti. Jo atlikti tyrimai yra tiesiog atsparūs laikui.

Tolerantiškas Vadovas, iškilus Profesorius, Meistras, Mokytojas, Tėvas – vieni atviri, kiti pusiau slaptažodiniai Vytauto Ambrazo įvardijimai. Žavi ir stebina jo erudicija, detalėms ir apibendrinimams imlus protas, sklandi kalba, gebėjimas rašyti švarraščiu. Šis sugebėjimas pastebimas ir kasdienybėje, ir gali būti suprantamas kaip gyvenimo būdas – Vytauto Ambrazo moksliniuose tekstuose neaptinkama ideologinių nuosėdų nei beletristinių nukrypimų. Jo tyrinėjimams būdinga nuosekli, paprasta, aiški, logiška teksto struktūra, ypatingas rašymo stilius, kuris tik iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti esąs be savitumo ženklų. Ne mokslinėje kūryboje, o tik laisvalaikio pomėgiuose leidžiama pasireikšti meniškai prigimčiai, kurią išduoda subtilus įvairių meno sričių išmanymas. Ryškus Vytauto Ambrazo temperamentas atsiskleidžia jam būdinga aktyvia pozicija, galinčia skleisti įvairiais lygmenimis: moksliniu, pilietiniu, kultūriniu. Jis tebekuriantis mokslininkas ir nuolatinis vertintojas, nesugebantis būti drungnu. Nesipuikuojantis savo valdžia, bet neišvengiamas. Jo daug būta ir esama.

Todėl mielam Profesoriumi nuoširdžiausi mūsų linkėjimai esamojo ir būsimąjo laiko linkme: kad gimtadienių ir pavasarių būtų daug! Gyvenimo daug! Gražių, kūrybingų, sveikatos ir stiprybės metų linkime!

Jūrate Pajėdiene